

NA ČECHOVA SE JEŠTĚ NECÍTÍM

Rozhovor z Pekla s členem lektorského sboru, režisérem Jaromírem Hruškou

Jsi z divadelní rodiny. Znamená to, že tvoje cesta k divadlu byla předem jasná?

Nebyla, protože rodiče ze mě chtěli mít po zralé úvaze cokoli jiného než člověka, který by se jakkoliv zabíral divadlem. Dělal jsem muziku. Hrál jsem na různé nástroje, na flétnu, na hoboj, na saxofon, ale pak jsem k tomu stejně utekl.

Jak?

No jednak jsem dělal pantomimu. Dostal mě k ní můj otec, který studoval u Fialky, líbilo se mi to, a pak mi to bylo nabídnuto... nebo jsem si o to řekl?

To bych tak tipovala...

(smích) Tak jsem se dostal do divadla D 111, což byl v tehdejší době špičkový amatérský soubor v Českých Budějovicích, který měl velmi blízko k Jihočeskému divadlu. Ale tahle herecká éra byla pro mě velmi krátká, dělal jsem asi jen na dvou, třech inscenacích a postupem času jsem si ověřoval, jak je to herectví hrozně nesvobodné povolání a že člověk musí sloužit inscenaci. Někdy jsem to dělal a někdy ne, a to je špatně. Měl jsem stále vylepšovací nápady, které se ale nesetkávaly s úspěchem, protože poetika toho divadla byla úplně jiná než poetika, ke které tíhnu. Vždycky jsem tíhnul k divadlu velké kompozice, kde se pracuje se všemi složkami inscenace velmi rovnoměrně. Každá složka inscenace tam má svůj význam a jedině dokonalá souhra všech může sdělit téma jako celek. Divadlo D 111 buď jelo vyloženě jen přes text nebo přes herce, ale se složkami jako je světlo a hudba se nepracovalo vůbec.

Takže jsi slezl z prken a řekl sis, že budeš režisovat?

To vzniklo náhodou. Byla taková tvůrčí krize, kdy nikdo nechtěl dělat a ti lidi, kteří dělat chtěli, neměli s kým, takže mi to nabídli. A já jsem do toho se svým typickým mesiášským komplexem šel, takže jsem to spasil. Byla to inscenace hry Françoise Billetdoux Ještě skleničku, se kterou jsme se dostali až na Hronov. A krajská přehlídka, se kterou jsme pokračovali na Divadelní Třebíč, byla tady ve Volyni.

A potom jsi šel studovat režii?

Nejdřív jsem po vystudování gymnázia šel na soukromou školu, která se zabývala dějinami umění, a průběžně jsem dělal zkoušky na divadelní fakultu, vlastně třikrát. Měl jsem pocit, že se tam mám co dozvědět. Příjímáčí komise mi tvrdila, že jsem hotový a že tu školu nepotřebuju, ale tomu jsem nemohl uvěřit. Chyběla mi spousta věcí z teorie i z praxe, navíc tam byla spousta zajímavých lidí. Jsem rád, že jsem zažil tu partu Jan Císař, Jaroslav Vostrý, Zdeněk Štěpánek, Daria Ullrichová. A potkal jsem tam člověka, který mě hodně ovlivnil a který vyznává ten typ divadla, o kterém jsem mluvil, a to byl Sergej Fedotov. Po škole jsem se vrátil do D 111 a taky jsem pracoval s Šumavským ochotnickým spolkem v Prachaticích. Zajímavá byla režie Žebrácké opery na Pražské konzervatoři, která vznikla také náhodou, kdy onemocněl režisér tři týdny před začátkem zkoušení, a mě doporučil pan Císař. Díky tomu jsem měl možnost poznat Václava Havla. Naše vyměňování režijních škrtů přes řidiče, který jezdil z Hradu s textem a já ho pak posílal zpátky, je nezapomenutelné.

Kde v současné době můžeme vidět představení, která jsi režisoval?

V současné době v profesionálním divadle nikde, protože inscenace, kterou jsem dělal v Jihlavě, Král jelenem, se hrála

CHCI UKÁZAT STUDENTŮM, ŽE KLASIKA NENÍ NUDA

Rozhovor s režisérem Zdeňkem Vévodou

Ve vašem divadle se zaměřujete na klasické divadelní texty a pracujete s nimi po svém. Jaké to je sednout si k textu takřka národního pokladu a sáhnout do něj?

Na začátku je touha vytáhnout to, o čem si lidé myslí, že to znají, co už trochu zapoměli a co se ve škole prezentuje studentům jen v jakési osnově, a zkusit to představit v moderním jevištním pojetí. A pak je to už radost z práce s textem. Je samozřejmě potřeba si s původním textem rozumět a mně je vesnická česká dramatika nebo český realismus celkem blízký.

Jaký vlastně volíte postup při úpravě textu? Přiznám se, že jsem si už dopředu řekl, že je neuvěřitelný dramaturgický a režijní počín udělat z Našich furiantů inscenaci dlouhou hodinu dvacet.

Pro mě jsou zásadní postavy, musím vždy vybírat text podle toho, jaký mám soubor. A soubor je stále v pohybu, studenti přicházejí a odcházejí a já mám najednou jiné herce a hlavně jiný počet holek a kluků, pro které musím vybrat text. A teď se sešlo obrovské množství lidí. Až jsem si řekl, že mu-

síme dělat davové divadlo. A v tu chvíli vám vytane na mysl „aha, tohle je dobrý Bušek, tohle je skvělý Habršperk či Bláha“. A na základě pár lidí, které zapasujete do postav a vytvoříte si nějaké obrysy, potom doplňujete další obsazení. Herce k tomu musíte nakonec dotlačit, i když u těch prvotně vybraných mám jistotu. Nějakou dobu už je znám a vím, čeho jsou schopní.

Ale u postav neskončíte...

Postavy jsou základ. No a pak jsou nosné situace, které posunují děj, jsou tam konflikty, u nichž je důležité, aby tam zůstaly. Naopak jsem moc nechtěl zachovat to ostatní. Například ve Furiantech je temnější linka mrtvého syna Dubských. Věděl jsem, že ji musím škrtnout, protože ji neuhrajeme. Zvolil jsem opravdu autorský přístup k textu.

Autorský přístup se ve vaší inscenaci objevil třeba v případě punče, ze kterého se stala ruská vodka a skladba Kalinka. Proč zrovna Rusko? Chcete být aktuální?

Chceme být čeští a paradoxně podle mě se esence češství skládá i z historického vlivu německého a

ruského. Proto je tam německá píseň Habršperka a Bláhy, která se dá obhájit, protože oba byli ve světě, zřejmě v německy mluvících zemích. A Rusko je další kapitola našich dějin a odráží se třeba v tom, že si Češi s chutí v opilosti zaspívají a zablbnou na ruské písničky. Až z toho člověku někdy běhá mráz po zádech. Já jsem až po několika reprízách začal v této scéně vnímat portrét diktátora, který tam poskakuje před lidmi v červeném světle.

Jak obtížné je studenty přilákat do divadla a vašeho souboru? Podle počtu herců v Našich furiantech asi moc ne.

Oni to dělají rádi a pořád se nám hlásí noví. Navíc úspěch je vždy nejlepší promo a zvýší zájem o náš soubor.

Už pracujete na něčem novém?

Máme rozpracovanou Ženitbu od Gogola.

Takže další klasika.

Ano, ale zase v našem pojetí.

Je vám klasika nejbližší?

Měli jsme období, kdy jsme se věnovali

NAŠI FURIANTI ANEB CIRKUS HONICE

Jak sehrát Stroupežnického Naše furianty, jeden z nejkanoničtějších textů české dramatiky, u něhož i z malých rolíček vykukuje na člověka zástup bardů, kteří je ztvárňovali, s jednogeneračním, mladým a nepřilíš ostříleným souborem? Zdeněk Vévoda, režijní frontman Slovanského divadla Olomouc, našel odpověď na tuto otázku v razantní textové úpravě a ještě razantnějším žánrovém posunu.

Olomoucká inscenace předvádí furianty jako surovou grotesku lidské malosti, žádná laskavost či lidová bodrost tu nemá místo – Kristina působí jednoznačně mentálně retardovaným dojmem, se starostou Dubským odchod syna na smrt v ničem nepohne, Šumbalová svému muži bez zábran veřejně naseká vařečkou na zadek a Bláha s Habršperkem (navzdory tomu, že „znají svět“) se na konci projeví jako stejně sebestředně zaslepení furianty, jakými jsou všichni ostatní. To vše s bílým líčením tváří a permanentním komediálním forte. Žádná realistická komediální drobnokresba, ale groteskní šklob.

Přítom ovšem s přesně přečteným textem, vyloženými situacemi a promyšlenými škrty. A velkým, sugestivním nasazením celého ansámblu.

To vše se odehrává v prázdném prostoru, který připomíná cirkusovou manéž či pouliční komediantské pódium, s minimem rekvizit a náznakovými kostýmy. V tom je ovšem částečná záludnost celé věci – podobná oproštěnost výrazu a zároveň „nakopnutost“ stylizace si žádá velkou preciznost a artistnost hereckého provedení. Tě se ovšem leckdy nedostává a na řadě míst se nadsazený herecký výraz omezí na křik a hojné mávání rukama. Chybí také práce s kontrastním ztišením a stoptimy, které by daly onomu neutuchajícímu nasazení patřičný smysl a tematické zacílení.

Tak či onak, přes všechny vznesené výhrady, volám k olomouckým spolu s Járrou Cimrmanem – Vaši Naše furianty mi nejsou ukradení!
Jan Šotkovský

...dokončení ze strany 2

moderní dramate, ale uvědomil jsem si, že opravdu nosné jsou texty, kterými můžeme studentům být i nějak nápomocni. Hrajeme totiž především pro gymnázium nebo jiné školy. Vždyť je to několik desítek repríz, jen aby se protočili diváci z našeho gymnázia. Chceme jim ukázat klasiku, ke které by těžko hledali cestu nebo vůči ní mají přesudky a je pro ně nudná. Ale ona to

není nuda. I když si samozřejmě často říkám, nakolik je to ještě původní autor a nakolik už naše interpretace.

Takže jevištní formou suplujete čtenářský deník?

Přesně tak. Sám tomu říkám dramaturgie čtenářského deníku.

Martin Rumler

Jsem nadšená, líbí se mi, jak se dá klasika pojmout mladě a svěže. Jsem ochotnice a nedovedla jsem si představit, jak to mladí dokážou. Líbilo se mi, jak si dovedou hrát s textem a slovy, jak to vlastně postaví vzhůru nohama. Bylo to úžasné.

Marie z Horažďovic

Viděl jsem to několikrát, ať už od profíků nebo amatérů, a dnes mě zaujala úprava textu, podle mě k lepšímu. Nechci říct, že je to pro všechny generace, ale tohle by se líbilo i těm, kteří by normálně na klasiku nešli. Moc hezké pojetí i vzhledem k tomu, že to byli samí mladí lidé. Trošku mě pozlobila ta reminiscence s Kalinkou, ale zároveň to byl pěkný obraz.

Honza z Volyně

No, líbilo se nám to hodně. Zaujala mě scéna, vlastně na ní nic neměli, bylo to hezky vymyšlené, pěkný nápad.

Monika z Čestic

Shodli jsme se s kolegyní, líbilo se to. Akorát jediné o čem přemýšlím, je ta Kalinka. Určitě to mělo nějaký důvod, autoři nám tím chtěli něco říct. Třeba mě porota nebo soubor cvrnkne do nosu a navedou mě, proč to tam musí být. Ale jinak jsem byl maximálně spokojený. Bylo to živé, pěkné.

Jirka z Volyně

Groteskní představení plné energie. Je zvláštní, že i vysloužilé vojáky dokážou studenti krásně zahrát. Člověk zná Naše furianty a je pak překvapen, jak se dá klasický divadelní text pojmout a zinscenovat. Baval jsem se a užíval si to, přítom to pořád byli ti Stroupežnického vesničtí furianty.

Pavel ze Strakonice

...dokončení ze strany 1

jen do konce sezony. A v Prachaticích teď v květnu bude derniéra Gogolovy Ženitby. V Krumlově funguju jako režisér a scénárista v rámci Slavností pětilisté růže, kdy dělám tzv. živé šachy. Je to vlastně šachovnice 12 x 12 m, kde se odehrává příběh, jakási šachová partie, vždy na téma slavností toho roku. To je věc, co mám teď aktuálně před sebou. Letos se bude hrát opět na otáčivém hledišti, tak se na to těším. Já jsem na té točně vyrůstal, protože můj děda byl 30 let točmistř, a já jsem tam s ním často byl, takže tu točnu znám.

A co bys rád režíroval?

Jeden můj sen byl Sen noci svatojánské a ten se mi díky Milanovi Schejbalovi splní příští rok v únoru v Příbrami, tak na to se těším. Ale je toho spousta, tíhnu ke klasickým textům, mám rád, když mají výklad, který je nenásilně aktuální. Je to Hamlet, Lucerna, Čechov, kterého jsem vlastně ještě nedělal, přestože mám k ruské dramatice vztah a dělal jsem Dostojevského a Gogola. Na Čechova se ještě necítím.

Je možné pojmenovat nějaké trendy v současném amatérském divadle?

Myslím, že se spousta věcí vrací, zrovna představení Naši furianti mi to evokovalo. Amatérské divadlo je výborné v tom, že má daleko širší záběr, že se tu a tam objeví něco, co by se na profesionální scéně neobjevilo. Je sice roztráštěnější, ale nabízí mnohem víc možností. Soubory dělají divadlo z různých motivací, někdo je vyloženě soutěživý typ a dělá pro přehlídky, jinde je důležitá premiéra a zážitek z premiérové oslavy, někde, zvláště na vesnici, má sousedskou funkci, někde plní vyloženě funkci kulturní. Kdo to nerozlišuje, může mít při vnímání divadla problém.

Helena Plicková

KRÁTCE

SOUTĚŽ POZOR!

Nezapomeňte, že i druhý týden Divadelního pikniku se můžete zúčastnit soutěže a vyhrát piknikový koš! Stačí uhodnout tajné sousloví, které zazní ve většině představení (seznam těch, kde zaznělo, najdete na nástěnce u vchodu do sálu Na Nové). Své tipy napište spolu se svým telefonním číslem na papír a vhodte do krabice u šatny. Hodně štěstí!

Na představení inscenace Divadla NABOSO Boskovice Lhář (sobota 16.5. od 10:00) **neplatí permanentky**, ale je nutné mít **speciální vstupenku**. Vzhledem k omezenému počtu míst budou vstupenky vydávány v informacích Na Nové dle pořadí zaslané objednávky vstupenek nebo přihlášky do semináře.

PROGRAM

Pátek 15. května 2015

9.00 (NN) Divadlo Point Prostějov
režie: Aleš Procházka
A. C. Doyle, Aleš Procházka a kol.:
Baskervillská bestie

12.00 (NN) TRIARIUS Česká Třebová
režie: Josef Jan Kopecký
Florian Zeller: **Ten druhý**

14.30 Diskuse (Baskervillská bestie)

16.00 (NN) K. V. A. S. Karviná / režie:
Lucie Ráčzová
Bengt Ahlfors: **Divadelní komedie**

19.00 (MS) Diskuse (Ten druhý)

20.00 (NN) DS Jana Honsy Karolinka
režie: Gustav Řezníček
J. Glazarová, M. Františák: **Advent**

23.00 (MS) Diskuse (Div. komedie, Advent)

Sobota 16. května 2015

10.00 (NN) Divadlo NABOSO Boskovice / režie: Tomáš Trumpeš
M. A. Hansen, T. Trumpeš: **Lhář**

13.30 (MS) Diskuse (Lhář)

15.00 **BURKECUP 2015** – soutěž
(nejen) divadelních týmů

17.00 (NN) DK Jirásek Česká Lípa /
režie: Václav Klapka
Václav Klapka: **Maratův Sade**

20.00 (NN) SPOMAL – Spolek
ochotníků Malenice / režie: Jaroslava
Houzimová
Mirko Stieber: **Bláha a Vrchlická**

22.30 (MS) Diskuse (Maratův Sade,
Bláha a Vrchlická)

www.divadelnikipiknik.cz

Zpravodaj XXIV. celostátní přehlídky amatérského činoherního a hudebního divadla Divadelní piknik Volyně 2015. Redakce: Petra Jirásková, Kateřina Chalupníková - Horáčková, Helena Plicková, Martin Rumler, David Slížek. Vydává Volyňská kultura. Náklad 100 výtisků.